

KORELACIJA U NASTAVI VJERONAUKA

Josip Šimunović

NAČELO KORELACIJE U NASTAVI KATOLIČKOGA VJERONAUKA U OSNOVNOJ ŠKOLI S POSEBNIM NAGLASKOM NA MEĐUPREDMETNU KORELACIJU

0. UVOD

1. KORELACIJA KAO SUSTAVNO-TEOLOŠKO I RELIGIJSKO-PEDAGOŠKO NAČELO

- 1.1. Korelacija kao sustavno-teološko načelo
- 1.2. Korelacija kao religijsko-pedagoško načelo

2. NAČELO KORELACIJE U NASTAVI KATOLIČKOGA VJERONAUKA U OSNOVNOJ ŠKOLI

- 2.1. Unutarpredmetna korelacija
- 2.2. Međupredmetna korelacija

3. VRSTE KORELACIJE KATOLIČKOGA VJERONAUKA U OSNOVNOJ ŠKOLI S OSTALIM ŠKOLSKIM PREDMETIMA

- 3.1. Metodička međupredmetna korelacija
- 3.2. Sadržajna međupredmetna korelacija

4. KORACI U OSTVARIVANJU KORELACIJE KATOLIČKOGA VJERONAUKA U OSNOVNOJ ŠKOLI S OSTALIM ŠKOLSKIM PREDMETIMA

5. POTICAJI...I ZAKLJUČAK

0. UVOD

«Riječ je, ustvari, o prijeko potrebnom uspostavljanju *korelacije* između *općeljudskog iskustva i kršćanske vjere*, tj. o što stvarnijem susretu vjere i života u procesu vjerskog odgoja i obrazovanja.»

Plan i program katoličkoga vjeronauka u osnovnoj školi iz 1998.

Program katoličkoga vjeronauka u osnovnoj školi iz 2003. godine, definira korelaciju koja se ostvaruje «u 'napetosti' susreta Boga i čovjeka, odnosa između kršćanske objave i čovjekova iskustva, vjere i povijesti, vjere i života, objavljene i predane istine i njezinog ostvarenja u povijesnoj situaciji učenika.»

1. KORELACIJA KAO SUSTAVNO-TEOLOŠKO I RELIGIJSKO-PEDAGOŠKO NAČELO

1.1. Korelacija kao sustavno-teološko načelo

Paul Tillich protestantski teolog razradio je temeljne obrise metode korelacije kao sustavno-teološkog načela.

Edward Schillebeeckx - dominikanac

1.2. Korelacija kao religijsko-pedagoško načelo

Njemačka

Sedamdesete godine prošlog stoljeća

Zajednička sinoda biskupija u Saveznoj Republici Njemačkoj, održana u Würzburgu od 1971. do 1975. godine

2. NAČELO KORELACIJE U NASTAVI KATOLIČKOGA VJERONAUKA U OSNOVNOJ ŠKOLI

Rječnik stranih riječi donosi da je korelacija «međusobni odnos, uzajamna zavisnost, povezanost u harmoničnu cjelinu.»

- korelacija unutar nastavnog sadržaja samog predmeta (unutarpredmetna korelacija),
- korelacija s određenim nastavnim sadržajima ostalih školskih predmeta (međupredmetna korelacija).

2.1. Unutarpredmetna korelacija

Svrha katoličkog vjeronauka

«sustavno i skladno teološko-ekleziološko i antropološko-pedagoško povezivanje Božje objave i crkvene tradicije sa životnim iskustvom učenika s ciljem ostvarivanja sustavnoga i cjelovitoga, ekumenski i dijaloški otvorenoga upoznavanja katoličke vjere na informativno-spoznajnoj, doživljajnoj i djelatnoj razini radi postignuća zrelosti kršćanske vjere i postignuća cjelovitoga općeljudskoga i vjerskoga odgoja učenika koji žive u svojem religioznom i crkvenom, kulturnom i društvenom prostoru.»

Vjera i moral u Hrvatskoj, provedeno 1997. godine, voditelj istraživanja prof. dr. Marijan Valković.

European Values Study, Europsko istraživanje vrednota provedeno je 1999. godine, a voditelj projekta prof. dr. Josip Baloban.

Aufbruch - od 1997.- 2000. godine, a voditelj *Aufbrucha* za Republiku Hrvatsku prof. dr. Pero Aračić

Gordan Črpić i Stjepan Kušar

donose tri kategorije vjernika:

praktični, tradicionalni i nominalni vjernici

Pero Aračić, Gordan Črpić i Krunoslav Nikodem
izborni kršćani

Josip Baloban i Gordan Črpić

redoviti praktikanti, povremeni praktikanti, prigodni praktikanti i nepraktikanti

2.2. Međupredmetna korelacija

Vladimir Poljak – DIDAKTIKA

*Ekperimentalni nastavni plan i program
za osnovnu školu 2005./2006.*

3. VRSTE KORELACIJE KATOLIČKOGA VJERONAUKA U OSNOVNOJ ŠKOLI S OSTALIM ŠKOLSKIM PREDMETIMA

3.1. Metodička međupredmetna korelacija

Metodička međupredmetna korelacija se očituje u uporabi nastavnih metoda, metoda rada karakterističnih za određeni školski predmet.

Hrvatski jezik
Likovna kultura

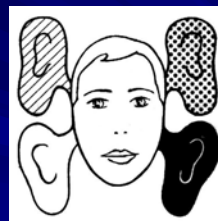
3.2. Sadržajna međupredmetna korelacija

Sadržajna međupredmetna korelacija se očituje u suodnosu nastavnih sadržaja više školskih predmeta tj. kada određeni nastavni sadržaj obrađuju dva ili više školskih predmeta sa svojim specifičnostima, uspostavljajući zaokruženu nastavnu cjelinu.

Dan integrirane nastave

ZNANSTVENICI

POLITIČARI

UMJETNICI

NOVINARI I
ANALITIČARI

CRKVA

4. KORACI U OSTVARIVANJU KORELACIJE KATOLIČKOGA VJERONAUKA U OSNOVNOJ ŠKOLI S OSTALIM ŠKOLSKIM PREDMETIMA

1. Korak – Poznavanje *Programa katoličkoga vjeronauka u osnovnoj školi.*

2. Korak – Poznavanje programa školskih predmeta s kojima vjeronauk može korelirati

3. Korak – Timski rad

HRVATSKI JEZIK - jezično izražavanje

1. razred

Slušanje i govorenje

Postavljanje pitanja i davanje odgovora (razgovor)

Pričanje na osnovi zapažanja

Čitanje – početno čitanje, globalno, analitičko-sintetičko, s razumijevanjem

Pisanje – početno pisanje, tiskana i pisana slova

2. razred

Pričanje po nizu slika

Izvješćivanje – vijest

Izražajno čitanje (interpretativno)

Pisanje čestitke i razglednice

Stvaralačko pisanje – sastavak

3. razred

Pričanje zamišljenih i stvarnih događaja

Stvaralačko pisanje – oblikovanje sastavka (kompozicija)

Čitanje po ulogama

4. razred

Pričanje doživljaja i događaja iz osobnog života (stvarno i zamišljeno)

Samostalno stvaranje priče

Pisanje-pismo

5. razred

Stvaralačko prepričavanje (promjena događaja i likova)

Čitanje po ulogama dramskoga teksta

Slušanje književnih i neknjiževnih tekstova

6. razred

Sažeto prepričavanje

Interpretativno (umjetničko, izvedbeno) čitanje i krasnoslov

Izvođenje dramatiziranoga teksta

7. razred

Nejezična sredstva komunikacije

Pisanje priče (kompozicija teksta)

Vijest

Izviješće

Stvaralačko pisanje

8. razred

Intervju

Raspravljanje

LIKOVNA KULTURA

crtanje,

slikanje,

grafika,

modeliranje

dizajn

CRTANJE

Crta kao trag kretanja

Ornament, ritam, simetrija

Smještaj u formatu

Plošna oblikovanja

SLIKANJE

Kontrast toplo-hladno

Slikarska tekstura

PROSTORNO OBLIKOVANJE-MODELIRANJE I GRAĐENJE (MASA I PROSTOR)

Plastične teksture

Arhitektura i urbanizam

PRIMIJEJENO OBLIKOVANJE – DIZAJN

Vizualna komunikacija

Fotomontaža

Konkavno-konveksna masa

GLAZBENA KULTURA

pjevanje,

sviranje,

slušanje glazbe

i elementi glazbene kreativnosti.

1.-3.

4.

pjevanje,

slušanje i upoznavanje glazbe,

izvođenje glazbe i glazbeno pismo,

glazbene igre

Svi razredi njeguju slušanje i upoznavanje glazbe

5.-6.

slobodno,

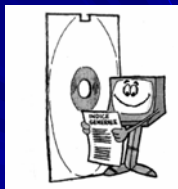
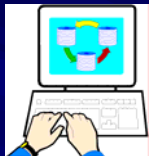
improvizirano ritmiziranje na glazbu,

ples i stvaranje,

TEHNIČKA KULTURA

INFORMATIKA

STRANI JEZICI

Istaknuta korelacija s nastavom katoličkoga vjeronauka

BOŽIĆ

USKRS

LATINSKI I GRČKI JEZIK

vjerski sadržaji se mogu unijeti u teme o kulturi, povijesti i civilizaciji koje učenici trebaju usvojiti tijekom godina učenja određenog klasičnog jezika.

PRIRODA I DRUŠTVO

1.

Članovi obitelji,
život u obitelji,
upoznajmo svoje mjesto,
radujemo se blagdanima.

2.

Obitelj,
Dani kruha,
Božić i Nova godina,
Uskrs.

3.

Značenje vode za život ljudi,
moj zavičaj u prošlosti.

4.

Uvjeti života-voda,
uvjeti života-zrak,

čovjek je prirodno, društveno,
misaono i duhovno biće.

PRIRODA

5.

Put do zrelosti-promjene u pubertetu

BIOLOGIJA

7.

Pojava života na Zemlji,
evolucija.

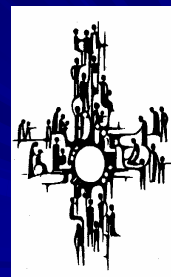
8.

Začecje i razvitak djeteta prije rođenja,
od rođenja do smrti,
odgovorno spolno ponašanje.

POVIJEST

5.

Civilizacije prvih pisama,
pojava kršćanstva

6.

Europa i Sredozemlje nakon seobe naroda,
feudalno društvo,
uzlet srednjovjekovne Europe (11.-14. st.),
Europa i islamski svijet: dodiri i suprotnosti,
humanizam i renesansa, velika zemljopisna otkrića,
reformacija i katolička obnova,
Europa u doba baroka.

Izborne teme: inkvizicija, srednjovjekovna
hodočašća.

7.

Svijet i Hrvatska u osvit modernog doba,
oblikovanje modernog društva-znanost i
tehnologija, industrijska revolucija

8.

Demokratski procesi između dva rata,
totalitarni režimi između dva rata, znanost i
kultura u prvoj polovici 20. stoljeća,

Drugi svjetski rat,

Hrvatska u drugoj Jugoslaviji i slom
komunističkih sustava, Europa i Hrvatska
na put integracija.

Izborne teme: Ivan Pavao II.

GEOGRAFIJA

5.

Značenje vode u vjeri

6.

Obrađuju se Azija, Afrika, Sjeverna i
Južna Amerika, Australija i Oceanija,
Polarni krajevi, a uz te sadržaje vezan
je govor o svjetskim religijama
(židovstvo, kršćanstvo, islam,
budizam), Majci Terezi, važnosti
Sinaja u kršćanstvu i islamu, te
važnost rijeke Jordan.

7.

Obrađuje se Europa, a uz
sadržaje vezan je govor o
religijama u Europi, Vatikanu,
Lurdu i ekumenizmu.

8.

U obradi Republike Hrvatske kao
korelacijski sadržaji se navode vjerska
struktura stanovništva, ekumenizam,
sakralna umjetnost, svetišta i vjerski
objekti, vjerski turizam i hodočašća.

VJEROUČITELJ

PROFESIONALNOST

KREATIVNOST

